

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER 4.ÖĞRENME ALANI: YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ BECERİ TEMELLİ TEST

Soru 1: Millî Mücadele'nin ardından ülkemizde Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde köklü yenilikler yapılmıştır. Bu yeniliklerden biri de cumhuriyetin ilan edilmesidir. Cumhuriyetin ilanı, demokrasi açısından tarihimizdeki önemli kararlardan biridir. Bu nedenle Cumhuriyet Bayramı, resmî bayramlarımız arasında yerini almıştır. Her yıl 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı'nı büyük bir coşku ve sevinçle kutlarız,

Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş kazanıldıktan sonra inkılaplar yapıldığına
- B) Cumhuriyet'in ilanının en önemli yenilik olduğuna
- C) İnkılapların Mustafa Kemal önderliğinde gerçekleştirildiğine
- D) Cumhuriyet'in bayram olarak her sene heyecan ve mutlulukla kutlandığına

Soru 2: Demokrasi, halk yönetimi veya halkın devlet yönetiminde söz sahibi olması olarak ifade edilir. Ancak demokrasiyi sadece devlet yönetimi ile ilişkilendirmemiz çok doğru olmaz. Çünkü demokrasiye hayatımızın her alanında rastlamak mümkündür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal hayattaki demokrasiye örnektir?

- A) Sınıf başkanı seçimlerinde sınıftaki öğrencilerin oy kullanması
- B) Evde kararlar alınırken aile fertlerinin fikrinin alınması
- C) Halkın isteklerini dilekçe vererek yöneticilere iletmesi
- D) Yerel yöneticilerin halkın oylarıyla belirlenmesi

Soru 3:

"... Diyarbakır'daki bir ilkokulda yapılan sınıf başkanlığı seçimi genel seçimleri aratmadı. Bir hafta süren seçim sürecinde sınıfa oy sandığı kuruldu, koridorlara afişler asıldı, üzerinde aday fotoğraflarının yer aldığı oy pusulaları basıldı. Bazı adaylar öğrencilere okul gazetesi çıkarmayı, bazıları ise çeşitli sportif turnuvalar düzenlemeyi vaat etti."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Metne göre aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Yapılan seçimin yeri ve adı nedir?
- B) Seçim için yapılan faaliyetler nelerdir?
- C) Adaylar seçmenlere neleri vadetmişlerdir?
- D) Seçimi kim kazanmış ve kazanan kaç oy almıştır?

Soru 4: Aşağıda demokrasinin temel nitelikleri ile ilgili kavram açıklamaları verilmiştir.

Bireyin başkalarına zarar vermeden istediği her şeyi yapabilmesidir.

Tüm insanlar kanunlar önünde aynı haklara sahiptir. Yasalar din, inanç, cinsiyet ayrımı olmadan herkes için aynı uygulanır.

Demokrasilerde farklı görüşlerin, farklı siyasi partiler ile temsil edilmesidir. Çok partili siyasi düzenlerde uygulanmaktadır.

Bu bilgilerle kavramlar eşleştirildiğinde hangi kavram dışarıda kalır?

- A) Katılım
B) Özgürlük
C) Eşitlik
D) Çoğulculuk

Soru 5: Mustafa Öğretmen: “Yurttaşların ülke yönetimine farklı yollarla katılarak demokrasinin katılım niteliğini yerine getirmiş olurlar.” bilgisini verdikten sonra öğrencilerden katılım ilkesi ile ilgili örnek vermelerini istemiştir. Öğrenciler aşağıdaki örnekleri vermişlerdir. Bir öğrenci yanlış bir örnek vermiştir.

Halime: “ Genel ve yerel seçimlerde oy kullanmak”

İsmail: “ İstek ve şikâyetleri için dilekçe vermek”

Elif: “ Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinde rol almak”

Fatih: “ Ülke geneli ya da yerel seçimlerde birden fazla parti ya da kişi tarafından yönetime aday olmak”

Buna göre öğrencilerden hangisi yanlış bir örnek vermiştir?

- A) İsmail
B) Fatih
C) Elif
D) Halime

Soru 6:

14 Mayıs seçimlerine göre TBMM’de 7 siyasi parti yer aldı

"... Yüksek Seçim Kurulunun açıkladığı sonuçlara göre TBMM’de yer alacak 600 milletvekili 53 milyon 993 bin 683 kişinin verdiği oylarla belirlendi. Açıklanan sonuçlara göre mecliste 7 siyasi parti, ülke yönetimine katılmaya hak kazandı.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bu habere göre demokrasinin temel ilkelerinden,

- I- Eşitlik,
II- Katılım,
III- Çoğulculuk

hangileri ile ilgili bilgilere ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

Soru 7: Atatürk, farklı yer ve zamanlarda yaptığı konuşmalarda cumhuriyet hakkında şu ifadelerde bulunmuştur.

“Demokrasinin en çağdaş ve mantıklı uygulamasını sağlayan hükümet şekli, cumhuriyettir.”

“Sebepler ne olursa olsun vatandaşın derdine çare bulmak, yardım etmek ve destek olmak, Cumhuriyet hükûmetinin koşacağı bir vazifedir.”

“Egemenlik kayıtsız ve şartsız milletindir.”

“Cumhuriyet sizden 'fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür' nesiller ister.”

atam.gov.tr

Buna göre Cumhuriyet yönetimi ile ilgili ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Durum müsait olduğu sürece vatandaş sorunlarının çözümü amaçlanmıştır.
- B) Düşünce, his ve kültürel açıdan özgür nesiller yetiştirilmesi istenmiştir.
- C) Hâkimiyetin kesin kaynağının millete dayandığı kabul edilmiştir.
- D) Demokrasinin en modern ve akıllıca uygulamasını sağlamıştır.

Soru 8:

Vatandaşlık okuryazarlığı, hak arama özgürlüklerini ve haklarını kullanabilme yeterliliklerini ifade eder.

Vatandaşlık okuryazarlığı; vatandaşların topluma uyum sağlamalarını, bu konuda edindikleri bilgi ve becerileri günlük hayatlarına yansıtma ve karar alma süreçlerine dâhil olabilmelerini sağlar.

Vatandaşlık okuryazarlığına sahip birey; toplumsal sorunlara duyarlı, siyasi ve hukuki konularda kendi yaşamını devam ettirebilecek kadar yeterli bilgiye sahip ve bu bilgiyi davranışlarla destekleyebilme becerisi bulunan kimsedir.

Buna göre vatandaş okuryazarlığına sahip bireyler ile ilgili,

- I- Haklarını bildiği ve gerektiğinde kullanabildiği,
- II- Sosyal problemlerin çözümüne katkıda bulunduğu,
- III- Bildiklerini gündelik yaşamda kullanarak davranışa dönüştürdüğü

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Soru 9:

Samsun'da jandarma, kırsalda yaşayan öğrencilere trafik eğitimi veriyor

"... Geliştirilen proje kapsamında Samsun İl Jandarma Komutanlığı, sorumluluk bölgesindeki okullarda okuyan öğrencilere uygulamalı trafik güvenliği eğitimi vermeye başladı. Eğitimler, İlkadım Çocuk Trafik Eğitim Parkı'nda akülü araçlarla 4-12 yaş grubundaki çocuklara yapıldı. Eğitimlerde güvenli takip mesafesi, emniyet kemerinin önemi, trafik levhaları ve yol işaretlerinin anlamları öğretildi. Ayrıca trafik ışıklarında sürücü ve yayaların nasıl davranması gerektiği üzerinde duruldu. Projenin hedefi etkin bir vatandaş olarak trafik kurallarını bilen, kurallara uymayanları uyaran, araç sürücülerine ve yayalara saygılı bireyler yetiştirmek olarak açıklandı..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Metne göre aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Trafik eğitimi hangi kurum tarafından kimlere sağlanmıştır?
- B) Eğitimlerde hangi konular hakkında bilgi sunulmuştur?
- C) Eğitim hangi yaş aralığındaki yetişkinlere verilmiştir?
- D) Proje ile amaçlanan durumlar nelerdir?

Soru 10:

CİMER'e (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi) 2023'te 7 milyon 650 bin başvuru yapıldı

"... Vatandaşların dilekçe ve bilgi edinme haklarının kullanımını kolaylaştırmayı amaçlayan CİMER'e başvuru sayısı 2023'te yüzde 23 artışla 7 milyon 650 bine ulaştı. CİMER'e istek, şikâyet, bilgi edinme, teşekkür, görüş ve öneri türlerinde başvuru yapılabilmektedir. Bu alanlarda 2023'teki başvuruların yüzde 98'i genel ağ üzerinden yapılırken yüzde 2'si posta ve şahsen müracaat yoluyla gerçekleşti..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Metne göre CİMER ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tek bir alanda başvuru yapılabileceği
- B) Vatandaşın bilgiye ulaşımını zorlaştırdığı
- C) En fazla başvurunun internet aracılığıyla gerçekleştiği
- D) 2023 yılında bir önceki yıla göre yarı yarıya artış yaşandığı

Soru 11: Mustafa Öğretmen: “Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bu hak ve sorumlulukları kullanan kişilere etkin vatandaş denir.” bilgisini verdikten sonra öğrencilerden etkin vatandaşın özellikleri ile ilgili örnek vermelerini istemiştir. Öğrenciler aşağıdaki örnekleri vermişlerdir. Bir öğrenci yanlış bir örnek vermiştir.

Ayşe: “Tarihi ve doğal güzelliklerin korunmasına yardımcı olur.”

Mehmet: “Satın aldığı son kullanma tarihi geçmiş ürünü kullanır.”

Zeynep: “Genel ve yerel yönetici seçimlerinde oy kullanır.”

Ali: “Alışverişlerde fiş veya fatura alır.”

Buna göre öğrencilerden hangisi yanlış bir örnek vermiştir?

A) Mehmet

B) Zeynep

C) Ayşe

D) Ali

Soru 12:

Dünyayı etkileyen bir sağlık sorunu olarak karşımıza çıkan COVID-19 (KOVİT-19) salgını, bireysel ve sosyal hayatımız üzerinde ani ve beklenmedik etkiler oluşturmuştur. COVID-19 salgını sürecinde uluslararası uçak seferleri iptal edilmiş, ülkelere giriş ve çıkışlar sınırlandırılmıştır. Aile ve akraba ziyaretleri gibi sosyal ilişkiler uzaktan yürütülmüştür. Bu durum, sosyal yaşamın kısıtlanmasına neden olmuştur. Örneğin misafirlğe gitme, arkadaşlarla buluşma gibi etkinlikler azalmış, toplantı ve konferanslar genel ağ üzerinden yapılmıştır. Ülkemizde okulların kapanmasıyla öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişim EBA (Eğitim Bilişim Ağı) üzerinden yapılan uzaktan eğitim ile sağlanmıştır. Herkesin evlere kapandığı bu süreçte genel ağ ve sosyal medyada geçirilen süre artmıştır. İş yerleri devlet tarafından desteklenmiş ve bazı iş yerleri de genel ağ üzerinden müşterilerine hizmet vermiştir.

Buna göre COVID-19 (KOVİT-19) salgını ve etkileri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

A) Hem ülkemizi hem de diğer ülkeleri etkilemiştir.

B) Eğitim için farklı bir çözüm yolu bulunmuştur.

C) Ülke içi ve ülkeler arası sonuçları olmuştur.

D) İşyerleri zarar ettiği için kapanmıştır.

Soru 13:

Furkan, Merkez ilkokulu 5. Sınıf öğrencisidir. Okuldan sonra ödevlerini yaptıktan sonra arkadaşlarıyla mahalledeki parkta eğlenirken salıncaktaki arıza sebebiyle salıncaktan düşmüştür. Arkadaşları hemen ambulansı aramış, ambulansla hastaneye götürülmüştür. Yapılan tedavinin ardından eve gelmiştir.

Buna göre Furkan'ın,

I- Eğitim,

II- Sağlık,

III- Oyun

haklarından hangilerini kullandığı söylenebilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

Soru 14: Aşağıda temel haklarla ilgili kavram açıklamaları ve bu kavramlara örnekler verilmiştir.

I

Hak: Bir özgürlüğün sağlanması için kişiye anayasa ve kanunlar ile tanınmış yetkilidir.

Örnek: Ali'nin okula gidip eğitim görmesi

II

Sorumluluk: Kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini zamanında gerçekleştirmesidir.

Örnek: Feyza'nın doktora giderek tedavi olması

III

Özgürlük: Her türlü dış etkiden bağımsız olarak, kişinin kendi iradesi ve düşüncesine dayanarak karar vermesi durumudur.

Örnek: Mustafa'nın ders çalışan kardeşini rahatsız etmeden müzik dinlemesi

Buna göre kavramlara verilen örneklerin hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

Soru 15:

"... Osmaniye'nin Karakuyu köyünde görev yapan Rümeysa Öğretmen'in oluşturduğu sınıfta öğrenciler teleskop ve mikroskopla gözlem yapıyor, müzik aletleriyle notaları öğreniyor, tuvallere resim çiziyorlar.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bu haberdeki faaliyetler hangi temel hak ve özgürlük sayesinde gerçekleştirilmiştir?

A) Din ve vicdan özgürlüğü

B) Bilim ve sanat hürriyeti

C) Düşünce ve kanaat hürriyeti

D) Haberleşme hürriyeti

Soru 16:

"... Yeni tip koronavirüs tedbirleri kapsamında Sivas, Yozgat, Çanakkale, Gümüşhane, Giresun, Çankırı ve Kütahya'da 11 köy, Malatya'da ise 2 mahalle karantinaya alındı. Yetkililerin yaptığı açıklamada 'Şehir dışından çok fazla insan ağırladık, koronavirüs salgınının yayılarak vatandaşlarımızın hayatını tehdit etmesini engellemek amacıyla karantina kararı alınmıştır.' ifadeleri yer aldı..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bu haberde hangi temel hak ve özgürlüğü korunmak istenmiştir?

- A) Sağlık hakkı
B) Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
C) Düşünce ve kanaat hürriyeti
D) Eğitim hakkı

Soru 17:

Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü

Anayasa (Madde 23)	İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (Madde 13)
<ul style="list-style-type: none">➤ Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.➤ Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;➤ Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.➤ Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.➤ Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.	<ul style="list-style-type: none">• Herkes herhangi bir devletin sınırları dâhilinde serbestçe dolaşma ve yerleşme hakkına haizdir.• Herkes, kendi memleketi de dâhil, herhangi bir memleketi terk etmek ve memleketine dönmek hakkına haizdir.

Buna göre yerleşme ve seyahat özgürlüğü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ulusal ve uluslararası kanun ve belgelerle korunmaktadır.
B) Kanun ve bildirgede bazı durumlarda hak sınırlandırılmıştır.
C) Ülke dışına çıkış ancak hâkim kararıyla engellenebilmektedir.
D) Anayasa ve bildirgede ortak anlamı olan maddeler bulunmaktadır.

Soru 18: Aşağıda sorunları çözen kişi ve kurumlarla ilgili açıklamaları ve bu kişi ve kurumların görevleri ile ilgili örnekler verilmiştir.

I	Muhtar: Halk tarafından seçilen, köy veya mahallenin yönetiminden sorumlu olan kişidir.	Görev: Toplu ulaşım hizmetleri
II	Belediye: İl veya ilçelerin çeşitli ihtiyaç ve sorunlarıyla ilgilenen kurumdur.	Görev: Halk sağlığı ve itfaiye hizmetleri
III	Kaymakam: İlçenin yönetiminden sorumlu ve ilçedeki en yetkili kişidir.	Görev: Bakanlıklar ile iş birliği sağlayıp ilçedeki halkın ihtiyaçlarını gidermek

Buna göre kişi veya kurumların görevlerinden hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Soru 19:

Yoksul halkın eğitim öğretimine destek olmak amacıyla 1863'te kurulmuştur. Eğitim alanındaki ilk sivil toplum kuruluşlarımızdandır. Annesi ve babası ya da annesi veya babasından biri hayatta olmayan, maddi durumu yetersiz öğrencilere burs ve yatılı okul imkânı sunmaktadır.

Metne göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ne zaman kurulduğu
B) Hangi amaçla faaliyet gösterdiği
C) Hangi şartları taşıyanların faydalanabildiği
D) Alanındaki ilk sivil toplum kuruluşu olduğu

Soru 20:

Belediye Başkanı Mehmet Bey, halka ve gençlere dönük kurslarda yüzlerce kişiye ahşap teknolojisi, yağlı boya resim, ebru, zekâ oyunları, ney ve bağlama kursları verdiklerini söyledi. Mehmet Bey bundan sonraki yıllarda ise yüzme, futbol, basketbol ve okçuluk kurslarının da açılacağını söyleyerek gençlere müjdeyi verdi.

Belediye başkanının bu faaliyetleri aşağıdaki görevlerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Kültür, spor ve sanat alanlarında vatandaşlara hizmet etmek
B) Toplu taşıma araçlarıyla halkın ulaşım imkânlarını sağlamak
C) Sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşamak için park ve bahçeleri düzenlemek
D) Kanalizasyon, yol, doğal gaz, su dağıtımı gibi altyapı hizmetlerini sunmak

**5. SINIF 4.ÖĞRENME ALANI: YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ
BECERİ TEMELLİ TEST SORULARI CEVAP ANAHTARI**

Soru-1 B	Soru-2 C	Soru-3 D	Soru-4 A	Soru-5 B
Soru-6 C	Soru-7 A	Soru-8 D	Soru-9 C	Soru-10 C
Soru-11 A	Soru-12 D	Soru-13 D	Soru-14 B	Soru-15 B
Soru-16 A	Soru-17 B	Soru-18 C	Soru-19 D	Soru-20 A

**DiĞER DERS İÇERİKLERİ İÇİN AŞAĞIDAKİ KANAL
LİNKLERİME TIKLAYINIZ.**

TELEGRAM HESABIM:

<https://t.me/sosyalhocasimustafakarakus>

İNSTAGRAM HESABIM:

<https://www.instagram.com/sosyalhocasimustafa/>

WHATSAPP HESABIM

<https://whatsapp.com/channel/0029VaA9Dzy4o7qDiBoEdD0z>

YOUTUBE HESABIM:

<https://www.youtube.com/@sosyalhocasimustafa>